

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI LAKÁS:

Kül-monostorutca 181. szám.

Megjelen a lap hetenkint 3-szor u. m. kedden, esütörtökön és szombaton dében. Ára évnegyedre 3 ft. o. 6.
Hirdetési ár: 6 hasábos sorért 1-ör 7 kr., 2-ör 6 kr., 3-ör 5 kr. o. 6. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

A „nyitási” cikkek sora után 30 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési felhívás

K. KÖZLÖNY

april—június évnegyedére.

Egész évre 12 forint o. ért.

Fél évre 6 " " "

Évnegyedre 3 " " "

Tisztelt előfizetők az előfizetési pénzeket kiadónk STEIN JÁNOShoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) méltóztassanak beküldeni, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

A „K. Közlöny” szerkesztősége.

Pest, mártius 13.

Egy magánlevélből átvesszük a következő reflexiókat a pesti dolgok s főbb személyiségekről: Az erdélyi képviselőket nagy szíveséggel fogadják a képviselői körökben. Mindenki párt remél magatartásuktól. Egyébiránt a hangulat ma sem igen derült. Mindenki tisztában van azzal, hogy Deák Ferencz a helyzet embere, s ott, a hol a mérsékelt engedelemességben látják minden lehetőségét alkotmányos állapotaink restitúciójának, azt várják a hon e nagy férfjától, hogy ne legyen felettébb scrupulosus a mellékkérdéseknél, s ott, a hol az elv mit sem tágitani, s a pillanatokat felhasználni, a vívmányok teljes fentartására, habár miatta még egy vagy két évtizedet is kell kockára vetni a nemzet életéből: ott azt várják Deáktól, hogy szigorú legyen az ország követeléseinek tolmácsolásában.

Volt szerencsém már látni azon férfit, kit minden párt becsült, kit az ország mentőjének vár, ki élve olvashatja a nevével nevezett utcák s térek feliratait Pesten; csodálatosan hatott reám e férfi, ki maga a megtestesült egyszerűség; nézni e nyugodott, e mit sem felváltó arcot, e csöndes, vidáman kedélyes férfit, kinek környezetében vidám élcszeskedés s adomák folynak, oly körből, kiktől ma a haza, sőt talán a birodalom jövő vagy közelebbi jóléte függ; a fő eltelik gondolatokkal, s új korunkban Homer egyszerű s fontos alakjait látjuk újra élni.

Találkoztam a balközép nagy talentumú tagjával, Ghiczivel is.

Ghiczi, az alsóház volt elnöke 1861-ben, feltűnően szép talentum. Erdély sorsáról hosszabban beszélgetve, feltűnően előttem széleskörű tanulmányozása, habár itt általában viszonyaink subtilitásaig nem hathattak be, a melyekre nézve bizony az erdélyiekre is, a mint tudjuk, még sok elfér, azonban reám nézve meglepő volt azon ismeret, melyet Ghiczinél Erdély viszonyai körül tapasztaltam, szép, hogy ezen korosabb férfiak a fiatalabb képviselőket is mind per te s tu szólítanak. Hiszen persze mindnyájan a hon atyái.

Igen kellemes alak Deák körében gr. Mikes János, ezt az erdélyi képviselőket tutoroknak neveztek, s valóban tutorságát annyira is gyakorolja, hogy Oláhfalú fényes eszű, de bozontos haja derék képviselőjének haját és szakállát sikerült megrövidítenie. Utig is panaszkodik derék öreg képviselőnk, hogy feje fázik s bájja, hogy a tutorok engedett. Részemről szintén gr. Mikesnek köszönöm, hogy Deáknak bemutatott.

Szerencsés voltam futólag találkozni báró Eötvössel, s Tisza Kálmán s gróf Apponyival, kinek a kiegyezkedés ügyének a mostani stadiumba jutását alkalmasint legnagyobb mérvben közönszölni, szerencsés lehettem csaknem félórát beszélgetni. A gróf főnök műveltségű főúr, minden gondolatja visszaszerezni a biza alkotmányát, s kerülni minden oly élénkebb összeütközést, mely az elkezdett s megindított törekvéseket meghusztaná. Ők, kik az udvarral gyakrabban érintkeznek, látják a nehézségeket, fenn éppen úgy, mint alant; s szerepük valóban nehéz, hogy az uralkodónál a kegyet, a népnél a bizalmat el ne veszítsék, vagy ha csakugyan ezt vagy azt vesztenők kellene is, de ezéljok az alkotmány visszaállítására semmi esetre meg ne hiusoljan.

Nehéz szerep, melynek a siker hozza meg fődermet, s mely sikertelenség esetében csak az öntudatra utal, mint vigasztalóra.

Még új ember vagyok Pesten, még csak felületesen ismerkedhettem a cselekvő férfakkal; úgy tetszik azonban, hogy a pártok az alapkérdésben eléggé egyetértének, csak a nagy kérdés megfejtésének egyes módzataiban térnek el a nézetek, de éppen ezért a kiegyenlítés jövője felett nincs okunk elcsüggedni.

Holnap országgyűlés lesz, a kilenczes bizott-

mány munkálata fog felolvasatni a királyi válasza adandó feleletre nézve. Vitaközlést nem várnak, a munkálata körül-belül ki fog nyomtatni, s így kiosztatni a képviselők közt, hogy áttanulmányozhassák.

A felirat tervét Deák s Csengeri fogalmazták, a bizottmány csaknem egyhangúlag fogadta el, az egyes ellenvélemény sem volt lényegesen eltérő. Ezen okmány *) szintén loyális hangon van tartva, de határozott magyarázatát fejt ki a nemzet felfogásának a jogfolytonosságról.

Pest, mártius 14.

(D) Ma olvasták fel az országgyűlésen a választásfeliratot, s gondolom, hogy e soraimmal egyszerre hozandja azt „Közlönyünk.”

Nemes egyszerűség ömlik el e munkálaton, s az igazság világos és átlátszó érveivel körvonalozza az alkotmányos álláspontját.

Részemről e munkálatot még szebbnek, corretebbnek, s világosabbnak látom az előbbi feliratnál is, és midőn e véleményemet egy pár követársamnak nyilvánítam is, jólesett tapasztalnom, hogy e nézet általános.

A felirat általános részvételt fogadtatott, erős, szép s mindvégig loyális érvei mondhatni, pontonként megjeleneztetek. Derék Csengerink olvasta fel azt, mint a bizottmány referense, lassú, tiszta, értető szóval, csöndes, de mégis hatásteljes szavakkal; és e hatás nem valami pathetikus előadásban, hanem az eszmék correctségében, a kimondott igazságok kimondásának tisztaságában és egyszerűségében rejlett.

Az okmány ki fog nyomtatni, és a jövő hétfőn jön tárgyalás alá, ha mi a hangulatot észleljük, melylyel e felirat minden oldalról fogadtatott, azt kell következtetnünk, hogy minden vita ki lesz kerülve, s nagyon kevés észrevétel lesz tehát ezen feliratra, hire járt azonban, hogy a szélső baloldal támadást akarna intézni a választásfelirat egyes pontjai ellen; azt hiszem azonban, hogy ez csak kossa hir marad, mert, hogy mit lebessem e feliratban ostromolni, akármely pártfolyamatnak, mely az ország alkotmányának körén belül áll, azt én valóban föl nem foghatom.

Az igazság nem szorul sem recriminációkra, sem éles hangra, a következetesség maga legerősebben támogatja azt, és a magyar alkotmányos párt, vagyis az ország összes lakói oly igazságokat mondanak ki, és követelnek, melyekben magukban van az erő, s melyeket nem kell sem nagy hanggal, sem szuronyokkal támogatni, mert a nélkül is diadalt arat a „győző igazság.”

Mi lesz e felirat valószínű következménye? e kérdés megfajtását várna tőlünk az annyit szenvedett Erdély.

Midőn mi ily egyszerűségében, ily tisztaságában, s ily nemes és ildomos hangon látjuk kimondva az igazságot, nincs okunk tartani az eredménytelenségtől.

Midőn az uralkodó Főlség a jogfolytonosság terére lépett, számot kellett vetnie annak természetes következményeivel, melyeket kormánya vonatthat ugyan időről időre, de az uralkodó végre is meg nem tagadhat, mert a politikai habozás mehet az ephemer kormányoknál, de nem az uralkodók-nál; és Magyarhon hangulatja annyira békés és dinaszticus, hogy itt a jogfolytonosság teljes érvényesítésétől tartani nemcsak, hogy nem lehet, de egy nagy nemzet ily nemes hangulatával szemben egy kormány sem tanácsolhatja az uralkodó főlségnek a kételkedést, s ennek alapjani fentartásokat.

Vannak kezdemények, melyeknek következményei természetesen, s azon kezdeménynek, mely által az uralkodó az élet iskolájából vett tapasztalatainak s természetes bölcsességének annyi tanujelét adta, nem lehet más corollariuma, mint a magyar alkotmány teljes restitúciója.

Nagy ország ez a Magyarországi, s sokkal inkább központján fekszik a közös birodalomnak, sokkal inkább politikai, stratégiai s államgazdasági kulcsa a birodalom anyagi és szellemi erejének, hogysem ennek contumaciósza mellett fentartani képes lehetne önmagát a birodalom.

S szerencséje Austriának, hogy a legutóbbi theoreticus politikusaitól annyit győtt, és kizott magyar nemzet még egyet nem veszített el: az uralkodóban vetett bizodalmat, s azon hitet, hogy igaz ügyét a hódításra bár tehetetlenül törő osztrák germanisatorok ellenében, az uralkodó bővebb felvilágosodása meg fogja menteni.

Nagy és fontos feladata a jelenlegi kormánynak, hogy e végső hitet meg ne rendítse, mert, hogy e hit elvesztésével mi fog fenmaradni, azt

*) Mult számunk melléklete gyanánt közöljük.

Szerk.

mindenki jól beláthatja; már pedig csak az egyesek kétségbeesése is megrendítő catastrofokat idézhet el, s mi lenne egy nemzet vég elcsüggedése?

Hiszünk, hogy a kormány mindezt megfontolja és belátja, s az uralkodó Főlség nemes elbátározását oly tanácsokkal fogja az érvényesülésre irányítani, melyek a nemzet jog- és igazság érzetével megfelelő állapotot idézendek el, s megfontolandja főként azt, hogy azon álláspontból, hová az uralkodó Főlség lépett, visszalépés nem lehet többé oly álláspont, a mely királyságunk alkotmány jogának újabb, avagy csak bármi részbeni megtagadása lehetne.

A mint e legutóbbi felirat is eléggé tolmácsolja, a nemzet magatartása annyira ildomos, követelése annyira jogszerű, elvű és következetes, hogy az ellen akadékoskodni szerető sofismákkal is igen nehezen csatározhatni, már pedig a sofismák mehetnek párlapoknál, de legkevésbé oly kormánynál, mely az alkotmányt tűzte zászlójára, s mely a legamissabb állásba jőne, ha éppen az alkotmányosság legsarkalatosb elveit akarná megtagadni.

Ily eljárás illő volt Schmerlinghez, a ki elég hamar is megbukott rendszerével együtt, de nem egy alkotmányos irányu kormányhoz; sőt nem egy kormányhoz is a birodalomban, a mely Bach és Schmerling korszakának sivar eredményeiből elég okulást szerezhetett felismerésére az oly politikai irányzatnak, melyet követni józan észszel nem lehet, mert az rendszeresen vezet bukásra a birodalmat.

Hiszem tehát, hogy midőn e legutóbbi feliratban is nemzetünk az uralkodó lovagiaságához s nyíltságához méltó udvariassággal s bizalommal szól, az alkotmányos kiegyenlítés folyamata rendszeresen fog előre haladni az alkotmányosság legbiztosabb medrében, sőt valószínűnek látom, hogy a kormány meggyőződve arról, hogy a mostani képviselőkkel a nemzet tökéletesen egyetért, a népre hivatkozás menedékébe sem fog folyamodni, s a mostani képviselőket, mely királyságunk legszebb tehetségeit egyesíti, be is fogja végezni a nemes irányu kezdetet, s a hazatérő képviselők a béke olaját viendik meg választóiknak.

A szászok rokonszenve az unio iránt.

II.

A magyarok s az unio iránti rokonszenvet a szászoknál — a „H. Ztg.” cikkekben foglalt vallomás szerint — az utóbbi 17 év alatti német uralom gyöngeségei és bűnei (Schwächen und Lasten) idézték elő. E vallomást azon párt közegetől, mely egész odaadással támogatta ezt az eképp s méltán igen súlyos váddal illetett német uralmat, s mely ez uralom minden „gyöngeségei és bűneinek” részese, curiosum gyanánt tudomásul vesztük.

De — úgy hiszünk — nincs miért az őszinte önmegtagadás és megtérés erénynek koszorúját nyújtunk.

A lelkiismeret azon neme, mely „gyöngeségek és bűnök” bevallására kényszerít, de csak azért, hogy azon felebaráttól, ki e gyöngeségek és bűnök áldozata vala, a közrészvételt elvonja, s annak mystificálása által ha nem is az igaz bíróság előtt — mert azt megcsalni nem lehet — hanem legalább a galleria előtt önmagát is, mint áldozatot tüntesse fel a vádlottak padján, sőt — a mi fő — amazit a publicum előtt mindenesetre jól kiszámított, hatásos gyanuba ejtse, a lelkiismeret ezen neme bűnbánás, megtérés, jobbulás helyett merőben az ellenkezőnek jele.

A „H. Ztg.” oly szenteskedéssel sorolja fel a német uralom gyöngeségeit és bűneit (notabene: a szeptember 20-diki patens előtt senki se volt azoknak nagyobb barátja és magasztalója, mint ama lap) és oly kemény epithetonokkal él, mintha velünk együtt szenvedett volna, s mintha neki helye se lenne a vádlottak padján. Stempelt, dohány-monopoliumot, finansziolást, bezirkerek basaságát, mindent felhoz, a mi hat a publicumra; a románokat „oláhok”-nak (Walachen) nevezi, (Walachen, Walachismus egész végig) intelligenciájukat irtalom nélkül megfiszteli az „Unwürdiges” és „Anmaszliches” titulussal, s hogy jól meg legyen borsolva a dolog, párhuzamba teszi a sarkantus csizmát a dolog, „optinka”-val, a „champagner”-t a káposztalével, s ezzel — úgy hiszi — megalapította ingadozó hitelét.

De a mephistophelesi talár alól igen jól

kilátászik — a lókörm. Ezen ildomtalanúsággal vitt „nyiltszivűség” megett csak malitia rejlik, melynél fogva az istenfélő „barát” szeretné elhíttetni a szász közvéleménnyel, hogy ő semminek se oka, hogy hallgassanak továbbra is reá, mert különben elkárhoznak, s különösen ha a magyarok s az unio iránti veszedelmes rokonszenvet ki nem irtják keblükből: tévelygők, a kik látván nem látnak, hallván nem hallnak.

Igazán elmondhatjuk rá: Jákób szava, Ezsau kéze!

Egy kis mutatóval elég lesz, hogy lerántuk az álarcot, s az imé, itt következik:

„A német kormányzat — így folytatja a „H. Ztg.”, miután annak gyöngeségeit és bűneit hangnelyozta — a német kormányzat az utóbbi 17 év alatt semmit se tudott mohóbban behozni, mint a stempelt, dohány-monopoliumot s fogyasztási adót a finansziörökkel stb. A községek önállóságát a cs. kir. Kreis- és Bezirksemtok basasága alá helyezte (hozzátéhetné: a hol a szász effendiknek is szép szerep jutott) s a polgár büszke öntudatát egy keményen sorakozott (s a szász „hazafiak” által lelkesen támogatott) idegen burocracia döllyös uralma alá hajtja; a népet magát pedig az igazgatás gyilkoló formáiba kényszeríté. A régebben uralkodott magyarság nemcsak minden résztvevőtől óvakodott (pedig ugyancsak meg volt sarcolva), hanem egyszersmind a leginkább elnyomott állását tudta magának kölcsönözni — (természetesen csupa hatáskeresés kedvért!) Az egyszerű (azaz nem a „H. Ztg.” megett guggoló czéhez tartozó) szemléltető előtt a nemesség most martyrgyanánt tűnik fel. A nép (melytől valóban nagy vakmerőség, hogy már gondolkozni is mer) arra gondol, miképp a magyarok minket soha se terheltek volna e német adók, terhek és megszorításokkal. A nép (oh mein Volk!) reméli, hogy a magyarok képesek lesznek minket ezektől megmenteni; mert mily büszkén és bátran tudták ők a német kormányzatot (ah!) lényegesen megújítani és (vegyétek elő zsebkendőiteket!) visszavonulásra kényszeríteni. Ez megvesztegeti (sic) a nép felfogását (hogyan? daczára annak, hogy a tudóság tölsérrrel tölti fejébe a „jó felfogás”-t a szász-földön?) A magyarok (képzeltük, mily örömet vallja be!) bátran, kitartólag, dicsőségesen állottak ki a sarat a „régik jogok” mellett. Ez tisztelettel tölt el! Ezek a „régik jogok” előttünk is mindenkifeleltiek. (Tudjuk, mert hiszen ti mindig a történelmi jog, a legitimitas, a jogfolytonosság hívei voltatok!) E jogok a magyarokéival s azok mellett dicsőségesen fennállottak századokon át. (S fenn is fognak állhatni, csak a ti befolyástoktól menten meg már a jó Isten a szegény szász nemzetet!) Jól esik ilyen társaságban ugyanazon czélra nézve szövetségben lenni.” (Bruderschaftot akar inni velünk, vagy mi? De semmi esetre se ígérhetjük, hogy ama párttal a szász nemzet elnyomására összesugnyok, s hivatalt és pensiot biztosítsunk!)

„Mondjuk ki kereken. A magyarokkal szövetség viszhaugra talál, mivel abban az „oláhok” (Walachen) magásra tornyosult követelőzéseivel ellenmenedéket látnak a szászok. A német uralom alatti közszellemnek (német basák absolutismusa) nem igen sikerült, hogy a román vezetőköt a társadalmi és politikai mélyégből gyorsan kikelni és emelkedni láthassa. Mennyi méltatlant és pöffesztedőt kellett itt szerzemény gyanánt elfogadni! (Hálátlanok! bezzeg nem így beszéltek ez előtt csak egy néhány hóval is!) Ily tünemények láttára hallani lehetett felkiáltásokat: „Már csak mégis szivesebben sarkantus verek csizmámra, mintsem bocskorhoz (opintsch) leszáljak.” Vagy: „ha már annyiban van, inkább akarok champagneba, mintsem káposztaléba fulni” — stb. (Köszönjük szépen, s hiszünk, hogy a román intelligencia is megköszöni.)

„A német uralom megszűntével végre ismét életbeléptek a régi kedvelt nemzeti határok, s az apró törvényhatósági, és communitali uralmak. A „szász alkotmány”, közigazgatási és igazságszolgáltatási minden hivatalnokok famosus megválasztási joga újból feléledett. (Valóban? Nő lássa az ember, még elismeri, hogy a magyar befolyás kiemelte a szász alkotmányt is sirjából, melybe azt az ők patriotismusa eltemette volt!) A patriciusi hajlamok városon, és vidéken régi megszokott ki-elégítettében részesültek. (És az akkori basaságokból maradt patriciusok plebejusok lettek?) Minden local-patriotismus, és local-egoismus visszahelyeztetett régi jogaiba. (Ne neked szász alkotmány, s szász közvélemény! Bezzeg mennyivel magasztos-

sabb vala a husos fazakak? körül pirítottak, és hizott burocrata-párt-patriotismusa, és egoismusa! De már annak vége! S kinek lehet e szerencsét köszönni? A magyaroknak. Mióta ezek kisebb nagyobb mértékben a dolgok előre jutottak, azóta a románok is lényegesen csendesebb hangon beszélnek. Kinek lehet köszönni? (Figyeljétek „unwürdig” és „anmasslich” románok, mert ez nektek szól!) A magyarok magatartásának Magyarországon és Erdélyben. Hogyan tudták ők a németeknek is reichsrathok irányában, sőt magának a kegyelmes Császárnak is imponálni! (Nó, nó, tiszteljük ő Felsége személyét, s ne vegyítsük mindent! Ezt ízenjük Kolozsvárról Szebenbe.) A németek nem tudták reichsrathokat és Schmerling-jöket megtartani, s a Császár meggyőződve Bach és Schmerling 17 évi hibáiról (tessék itt keresni az imponálás titkát!) a magyarokhoz fordult. Velük és általuk akarja a Császár (és király) helyreállítani a birodalom belbékéjét (melynek aláadásáért felelőnek a német uralom hibái, gyöngeségei és bűneinek részesei.) Ők a nap hősei, s a tömeg a nap arculatának, a büszke sikernek hódol. Ki ne venne részt (ismét osztályos atyáknak akar beállni) diadalában a „régik jogok”-nak, melyek iránt a száznak (igen a száznak) szívében a régi szeretet él! Karját a magyar karjába fűzve, ez „ősi jogok”-ra nézve a szász biztosságban érzi magát!

Eddig a Jákob szava, s ha futólag közbevetett jegyzeteink után valaki nem ismert volna rá Ezsára, ki egy tál lencsért atyáinak örökségét eladta vala, az csakugyan ráismerhet azon álnok átmenet után, melylyel rögtön rá egyet fordít a dolgon, hogy viszaraszszon a „tévelygéstől” minden igazhívó szászt, ki a magyar, s az unio iránti rokonszenv pogány érzelmei által a burocrata-párt uralma alól önállóságra csábítottak.

Itt már ugyancsak nyomni kell a kegyelt, hogy hatása legyen, s párt-lexiconából elé is ránt minden „Schlagwort”-ot, mely a szász közvéleményt a mostani helyzet felfogására nézve zavarba hozhatná, fölünk elidegeníthetné, s ha nem is meggyőződésében, de rettegő érzetében megtéríthetné.

Magyarismus! Magyarenthum! Magyarische Macht! Erőszakos, uralomra vágyó aristocraticus magyarság! Szolgabíró im Sachsenland! Kossuth-bankjegy! Sorozás az austriai Ház ellen támadó forradalom részére! Az austriai birodalom felforgatása! stb.

Mintha egyébről szó se lehetne már, mint forradalomról, s anarchiáról! Mintha a magyarok iránti rokonszenvnél valami ostobább és bűnösebb semmi sem lehetne! Mintha a birodalmi dualismus, és az Erdély- s Magyarország közti unio után, egyébről almodni se lehetne, mint arról, hogy minden becsületes szász egy-egy magyar zsandár ragad torkon, hogy mondja el a miatyánkot magyarul! Mintha a magyar nemzet, mely e perczben az Uralkodóval ugyanazon eszmealapon a birodalom regenerálásának munkájában izzadoz, magasabb feladatot életrevalósága bebizonyítására nem ismerne, mint egy maroknyi népnek, 170,000 szásznak nemzetiségéből kivetkőztetését! Mintha a szent István birodalmának jövője attól függne, hogy egy békeszerető munkás kis néptörzset előbb okvetlenül eltiporjon.

S mily jól áll a szenteskedő Ezsának szájában emlegetni az 1848-diki „Absagebrief” következményeit, s szemeit felforgatva, egész illetetlen, egész emphasissal felkiáltani: „Nem, ezen excessusokig nem megy a szász a magyarral!” (Valóban nobilis insinuatío; s éppen akkor, midőn a magyar országgyűlés a pragmatica sanctio terén áll, melyet, mint a birodalmi kapcsolat, s az „alte Rechte” történelmi jogalapját, éppen a „H. Ztg.” pártja tudott 17 éven át legkevésbé méltányolni, s midőn a magyar országgyűlés feliratában a „közös ügyek”-re nézve nemcsak méltánylást, hanem „a mit önállásunk és alkotmányos jogaink sérelme nélkül tehetünk, a törvényszabta szigorú kötelesség mértékén tuls” „áldozatkészséget tanusít! Pfüj!) „A száznak — ugymond — mérsékelt practicus polgári érzéke kijelöli a határt, melyen túl önfeladás nélkül nem léphet.” (Hol volt e practicus polgári érzék, midőn a szász nemzeti universitás 1850. február 8-ki „Denkschrift”-jével Bach Eduardnak és b. Wohlgenuthnak lemondott a szász „alte Rechte”-k ősi, történelmi, törvényes alapjairól, s midőn azon könnyelmű kötelezettségét írta alá, hogy a szász nemzet lemondva a régi Austria iránti hűségéről, élni és halni kész az Uj-Austriával, melyet Bach teremtet, melyet Schmerling alkotmánytheoriákkal galvanizált, de hasztalan!?) Így hizeleg a szász önértetnek a mi Ezsának, s rémítgeti jámbor polgártársait, hogy elmondhassa neki egész nyomatékkal ne csak azt, mikép még a féltelmes unio is a szász nemzet és — hogy hasson — Austria végrohlásának kuffeje, s mikép minden igaz szász csak a centralisatio, s nem a dualismus (Magyarische Herrschaft)

iránt táplálhat keblében okos, practicus, polgári érzéseket; hanem hizeleg, és rémítget, simogat, és lehurrogat, szenteskedik, és gorbáskodik, csak hogy annál nagyobb hátsással, s mintegy pressiót gyakorló hivatkozással proclamalhassa, hogy ily kétes helyzetben „a szász polgár és köznép az ő értelmiségéhez emeli szemeit. Itt egyedül a hivatalnokok, és papok adhatnak tanácsot!” Azaz — s da liegt der Hund begraben! — a szász közvélemény a maga fejével ne gondolkozzék, hanem önértet s akarat nélkül hajtsa porba homlokát a mindenható, bölcs és oly hazafias szász burocrata-párt centumpaterei előtt!

Szegény szász nemzeti közvélemény, mily vaknak, és gyávának kell, hogy tartanak azok, kik még tovább is ily lealázó comediát akarnak tűzni veled, kik jóhiszedséget még tovább is kizsákmányolhatni remélik!

Halmágyi Sándor.

A pesti országgyűlés.

Az alsóház mart. 14-ki ülése.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után az elnök jelenti, hogy a következő megválasztott képviselők nyújtották be megbízó leveleiket: gróf Mikó Imre kolozsvári, Torma Károly belső-szolnokmegyei, báró Vay Sándor zemplénmegyei, gróf Bethlen Sándor belső-szolnokmegyei, Nagy Károly székvárosi, Tisza László és ifj. b. Huszár Károly tordamegyei, Zeyk József és Gál Miklós aranyosszéki, Hosszu József kolozsmegyei, Székely Gergely Illyefalva városi, Gecző János Csik-Szereda városi, id. gr. Bethlen János és Szolga Miklós székely-udvarhelyszéki, Dósa Elek és Dózsa Dániel marosvásárhelyi, Berde Mózes és b. Szentkereszti Zsigmond küllömlögyei háromszéki képviselők.

A ház elnök eljenzéssel fejezte ki örömét a királyhagóntuli képviselők ily tömeges megérkezése felett.

Bars- és Nyitra megyék birtokosai és lakosai a megyék mielőbbi helyreállítását kérelmezik. Az elnök azt hiszi, hogy e folyamodások egyszerűen tudomásul veendő, miután kérelmük tárgyának a felirat által már elég van téve.

Illyefalva mezőváros lakosai az e kertileti képviselő megválasztása ellen kérvényeznek. Kiadatik az állandó igazoló bizottmányának.

Csik Endre képviselő benyújtja jelentéseit a Budai Lőrincz beregmegyei mezőkászonyi és Sipos Ferenc beregmegyei felvidéki képviselők megválasztását illetőleg általa végrehajtott vizsgálatok eredményéről.

Felolvastattott erre a kérvénybizottmányra törént szavazás eredménye. Beadott összesen 216 szavazat. Legtöbb szavazatot nyertek: b. Kemény Gábor 160. Geduly Lajos 83. Tolnai Károly 72. Jendrásik Miksa 70. Ghyezi Ignác 66. Tisza Lajos 66. Bónis Samu 64. Zsedényi Ede 64. Miletics Szvetozár 63. Sárközi József 62. Lukinich Mihály 59. b. Vay Lajos 59. Szaploneczai József 57. gr. Rádai Gedeon 56. Trefort Ágoston 55.

Zsedényi Eduard kinyilatkoztatja, hogy nem maradhat tagja a kérvénybizottmányának, s kéri, hogy mást válasszanak helyette.

Bónis Samuél hasonló értelemben nyilatkozik maga részéről, miután ő a 62-es bizottmányának is tagja, s így a kétfőben egyszerre nem működhetik.

A ház „maradjanak!” kiáltásaira azonban ellenkezőleg nem nyilatkoznak, továbbra is megmaradnak mindketten a kérvénybizottmány tagjaik.

Az elnök erre jelenti, hogy a kilenczes bizottmány jelentést fog tenni.

Erre Gsengeri Antal felolvassa a felirati javaslatot, s a felolvasás befejeztével hosszas és zajos eljenzés következett.

A javaslat nyomtatván, martius 19-én fog tárgyalatni.

A tanácskozások folyama erre néhány perczre felfüggesztetvén az elnök következőleg emelt szót:

Elnök: Engedje meg a t. ház, hogy a tanácskozások rendes folyamát néhány perczre megszakítsam. Egy igen kellemes felszólítás érkezett hozzám, melynek megfelelni kívánok, mielőtt a napirendre mennék vissza.

Kis-ujzállásról a Nagykúrok polgári köre megkért engem, hogy áthatva Deák Ferenc nagy érdemei, különösen febr. 22-kén tartott országgyűlési beszéde által, a ház színe előtt adnék át, a tisztelt férfinak egy emlékiratot, ha ez a ház szabályaival nem ellenkezik. Nem ellenkezik a ház szabályaival egy férfinak megtszíteltetése, kit a haza a bizalom lehető legmagasabb fokára oly méltán emelt. (Élénk helyeslés.) En tehát, örömmel hódolok a kívánságnak.

Az eszme aránylag egy kis köré, de az érzés, mely az eszmét szültte, az országé, az egész hazáé. (Élénk helyeslés.)

Átadom tehát a ház színe előtt az emlékiratot, átadom egy napon, melyen igen t. hazánkia érdemeinek hervadhatlan koszorujába ismét egy szép virágot fűzött; átadom azon kívánság kíséretében, hogy istentünk, teremtünk hazánknak soká, igen soká tarlssa még őt. (Hosszas eljenzés és taps.)

E lelkes szavakra felkelt a háznak minden tagja, s a hosszan tartó eljenzés gyenge tolmácsa volt az érzelmeknek, melyek lelkesítik nemcsak a képviselőket, hanem a haza minden polgárát a nagy hazafi irányában.

Deák Ferenc: Nem keresek, mert nem lenék szavakat e magas megtszíteltetés megköszönésére. Csak képviselői állásomban engedjék meg, hogy egy észrevételt tegyek. (Halljuk! Halljuk!) Igen nagy köszönettel fogadom a t. elnök ur szívesességét, és az emlék átadását, de csak azon föltétellel, hogy mind a jegyzőkönyvben, mind általában közöttünk is úgy álljon a dolog, hogy ez a felfüggesztett ülés után a képviselők körében ugyan, de nem az orsz. ülésben történt; mert egyes embernek akárminő érdemei megtszíteltetése egy körből, egy kerületből nem az országos tanácskozások közé tartozik. Az országos tanácskozások magasabban állanak, mint minden egyes ember, akár ki legyen az. Ismétem tehát, hogy mely köszönettel fogadom a megtszíteltetést, azon kérest téve hozzá, hogy mindezen, az elnök ur által rövid időre felfüggesztett ülés, mind pedig a mi most történik, ne úgy tekintessék, mint a mi országos ülésben, hanem, mint a mi a képviselőknek baráti körében történik. (Hosszas élénk eljenzés.)

Az elnök erre újra megnyitván az ülést, jelenti: hogy a horvát országgyűlés elnökétől levél érkezett a képviselőház elnökségéhez.

A levelet felolvassa Dimitrievics Milos jegyző.

Az eredetileg horvát nyelven írt, s Dimitrievics által fordított levél a következőleg hangzik: 616 sz.

Tisztelt elnökség!

Dalmát, Horvát- és Tót-ország három megye királyságnak országgyűlése 1866. évi február 27-én 130-ik szám alatt kelt kegyes királyi leirattal felszólított, hogy tekintettel a magyar országgyűlés mindkét házának felirataiban jelentkező előzékenységre, haladéktalanul egy küldöttséget válasszon, mely a Pesten székelő magyar országgyűlés küldöttségével, egyfelől az egymáshoz állami jogi, másfelől a birodalomhoz viszonyt tárgyalás alá vegye, mely kegyes felszólítás következtében a három megye királyságnak országgyűlése 1866. évi mártius 10-én tartott 46-ik ülésében saját kebeléből egy 12 tagból álló küldöttséget megválasztott azon utasítással, hogy a magyar országgyűlés által ugyan-ezen célból kiküldendő küldöttséggel érintkezésbe lépjen, és az értekezés eredményét mindkét feladatra nézve a három megye királyság törvényes országgyűlésének, egyedüli jogérvényes határozat-hozatal végett előterjeszse.

Miután azonban ez országgyűlésnek arról tudomása nincsen, vajlon a magyar országgyűlés a küldöttségnek megválasztására, mely e országgyűlési küldöttséggel a kijelölt irányban érintkezésbe lépne, hajlandó-e? és mikor fogja a küldöttséget megválasztani, e végett a fennebb érintett ülésben az alólírott elnökségnek meghagyatott, hogy e tekintetben közvetlenül a magyar országgyűlésnek elnökségével érintkezésbe lépjen és értesítést kikérjen:

Ennek nyomán szerencsém van a tisztelt elnökséget azon értesítés mellett, hogy a három megye királyságok országgyűlése a mai ülésben a 12 tagú küldöttséget saját kebeléből megválasztotta, ezen- nel legülőbb tisztelettel megkeresni, hogy arról mielőbb értesíteni sziveskedjék, vajlon a magyar országgyűlés saját küldöttségét, mely az ittenivel érintkezésbe lépni fog, megválasztotta-e és mikor?

Kelt Zágrábban 1866. évi mártius 11-én tartott Dalmát-, Horvát- és Tót-országgyűlésnek 47-ik üléséből.

Alelnöksége a három megye királyságnak.

Dr. Mirko Suhaj s. k.

országgyűlési első alelnök.

Magyar országgyűlés képviselőház elnökségének, Szentiványi Károly ur kezébe Pesten.

A fordítás hitelesít

Dimitrievics Milos s. k.

jegyző

Az alsóház mart. 15-ki ülése.

Az elnök bejelenti, hogy gróf Teleki Domokos Marosszéki alsó-kerülete, Thuri Gergely kézdí-orbai és b. Kemény István Alsó-Fehérmege nagy-enyedi kerületének képviselői benyújtották megbízó leveleiket. Kiadatik az állandó igazoló bizottmányoknak.

Décsei László képviselő folyamodik, hogy egy 1861-ben általa végrehajtott vizsgálat költségei (169 frt) térítessenek meg neki. Kiadatik a költségvetési bizottmányának intézkedés végett.

Az elnök folytatólag jelenti, hogy a nemzeti ségi kérdés tárgyában két indítvány nyújtott be.

Az első így hangzik:

Indítvány: Küldessék ki egy 30 tagú bizottmány, mely a különajku nemzetiségek érdekeinek biztosítására törvényjavaslatot készítsen.

Pest, 1866. d. k. évi mart. 9-én.

Kubicza Pál, Szentiványi Adolf, Stephanides Henrik, Kudlik István, id. Palatbi György, Justh Kálmán, Urbanovszki Ernő, Kuba János, Justh József, Fridczki Timóthy, Zerdahelyi Incze, Csáki László, Szabokréthi József, Szilányi Ullmann Bernát, Geduly Lajos, Vitolai József, Madoesányi Pál, gróf Berényi Ferenc, Lehoczki Egyed, Draskóczy Gyula, Dapsi Vilmos, hg Odessalchi Gyula.

A másodikat Popovics-Desseanu János Aradmegyei radnai kerületének képviselője nyújtotta be:

Indítvány a magyarországi nemzeti ségi kérdés megoldása iránti törvényjavaslat kidolgozására megválasztandó bizottmányra nézve:

Már az 1861-diki országgyűlés legelőtőbb hazai belkérdeit ismerte el a nemzeti ségi kérdést,

melynek megoldását legsürgetőbb teendőjének tekintvén, az erre vonatkozó törvényjavaslat elkészítésére egy 27 tagú bizottmányt küldött ki; később pedig katarozatilag kimondotta, miszerint ezen ügy még az 1861-iki országgyűlés folyama alatt egyedül azért nem intéztetett el törvényhozásilag, mert az országgyűlés erőhatálommal feloszlattatott.

Mostani első feliratunkban ezen ügy nagyfontossága s annak igazság és testvériség elve szerint leendő megoldása szintén kimondatott.

Ugyanazért, tekintve, hogy hasonló fontosságu ügyekbeui törvényjavaslati bizottmányok alakítása, az ugynevezett közös viszonyokra nézve megválasztott bizottmánynyal, már kezdetét vette, indítványozom: miszerint a nemzeti ségi kérdés igazságos és testvéris megoldását tárgyzó törvényjavaslat mielőbbi kidolgozására, méltányos tekintettel a különböző nemzeti ségi képviselőkre, haladéktalanul egy 30 tagú bizottság választassék; mert ezen ügy az ország nem-magyar nemzeti ségi népeire nézve, halasztást nem szenvedhet, valódi élet- és önfentartási kérdést képez, és mert ezen ügy fontossága és bordereje hazánk belnyugalma s erejét, valamint több millió polgárai legbőbb s legigazságosabb kívánsalmát tekintve, véleményem szerint semmi más kérdésnek alá nem rendelhető.

Kelt Pesten, mart. 10-én 1866.

A két indítvány nyomtatván, legközelebb napirendre fog kiűzteni.

Azután az állandó igazoló bizottmány részéről Hollán Ernő olvassa fel a bizottmány jelentését a Kende Kanut Szatbmármegye n.-károlyi képviselőjének megválasztatása ügyében elrendelt vizgálatról, melyet Lator Gábor képviselő hajtott végre.

A bizottmány a választás megsemmisítését véleményezi, miután a vizgálat folytán kiderült, hogy 27 egyén nevében mások szavaztak.

Domahidi Ferenc kéri az irományok felolvasását, mire az előadó legelőbb is felolvassa a vizgálatról megbízott képviselő jelentését.

Következett volna a mellékletek felolvasása, azonban szót emel Domahidi Ferenc; meggyőző felszólalása folytán a ház nagy többsége, a bizottmány véleményével ellenkezőleg, Kende Kanut választásának igazolása mellett szavazott, mire az elnök határozatilag ki is mondotta, hogy Kende Kanut az igazolt képviselők sorába gittatnak.

Több felveendő tárgy nem lévén, elnök az ülést befejezte.

Az alsóház mart. 17-iki ülése.

Gr. Kun Kocsárd, Ocsvai, Tolnai Gábor stb. erdélyi képviselők megbízó leveleik vétele, s néhány kérvény, bejelentetvén, az állandó bizottmány előadója Zichy Antal az osztály véleményét olvasta fel, melynek következtében Torma Károly egyhangulag igazolt képviselőnek lett kijelentve. Azonképpen Berde Mózes, Hosszu József, Dózsa Dániel és Dózsa Elek, b. Szentkereszti Zsigmond, b. Vay Sándor, Turi Gergely, Kemény István, id. gr. Teleki Domokos feltételesek; Nagy Károly és Gecző János véglegesen; Tisza László és b. Huszár Károly, Zeyk József, Gaal Miklós, gr. Bethlen János, Szolga Miklós, gr. Mikó Imre és Nagy Elek a szabályos 30 nap fentartása mellett igazoltattak. Erre a költségvetési bizottmány jelentése olvastatott fel.

Az állandó bizottmány unjonnan választandó tagjaira a szavazatok beadattak.

Ghiczi Ignác a napló-bíró bizottmány unjonnan szerveztetését kéri; mire gr. Rádai indítványára határozatott, hogy az eddigiek megtartásának, és az érkező erdélyiekől még hat választassék.

Felolvastattott a horvát országgyűlés átirata. Deák indítványára határozatba ment, hogy a felhívás a felsőházzal is készíttessék, s ha ez a szokásos arányban (1/3 részben) megválasztotta illetőségét a küldöttségbe, a képviselőház is meg fogja választani a maga két harmad részét, illetőleg 8 tagot. A küldöttségnek utasítása leendő a következő három szempont szerint járni el: 1) az ország területi épségét megőrizni; 2) a sanctio pragmatica azon pontját figyelembe tartani, mely szerint a szent István korona országai elválaszthatlanok; 3) hogy azon módozat, melyre nézve a küldöttség Horvátországnak Magyarországgal kapcsát illetőleg netán megegyezni fog, törvény erejére csak akkor emelkedik, ha azt a magyar országgyűlés elfogadta.

Szerémmegye azon folyamodványa, melyben a szerb nemzeti congressus összebívását kéri, felolvasatott; nyomtatása és majdan napirendre kiűztetése elhatározatott.

A nemzeti ségi kérdésre két indítvány, melyet terjedelme szerint közlünk, olvastatott fel.

Kubicza az indítványa szerinti bizottmány működését mielőbb, vagy ha lehetséges, azonnal megkezdetni kéri.

Deák erre megújítja régebbi indítványát egy külön bizottmány alakítására nézve, mely véleményét adjon a háznak különböző bizottmányokra feloszlását illetőleg. Ezt azzal indokolja, hogy számos — nagyobb számu — bizottmányra oszolva, majd egyik bizottmány a másiktól nem fog dolgozhatni. Azért e bizottmányok választását bizonyos rendszerben, összhangzatosan kell összeállítani, hogy a gyakorlati célnak megfelelhessenek. E bizottmány rendező

bizottmányt a felirati viták befejezése után véli észszerűnek megválasztatni.

Ezen indítvány egyhangulag elfogadtatik, az ülés eloszlott.

Követválasztási mozgalmak.

— Dobokamegye pánczélesei választókerületében febr. 26-án és 27-én a követválasztás következőleg folyt le.

Febr. 26-án reggeli 9 órakor a választói és pánczélesei járárok választói mintegy 300-an előköt B. Gy. B. Sz. L. lelkes választókkal, és Ocsvai Ferenc követjelöltünk nevével jelzett nemzeti lobogóval, a M. Derzse felől uton zene és lelkesült éljenek közben, szép rendben érkeztek a választás színhelyére, jobbadán magyarok. Félóra múlva a szavazatszedő bizottmány Kovács Bogdán háznál összegyűlve, a bizottmány elnöke Retegyi Sámuel szokott bízottsággal és szakavatottsággal adta tudni a választóknak a teendőket, ajánlván a rend és csendet.

Követjelöltül román részről Boheczel Sándor, naszódvidéki főkapitány, lépett fel, a magyarok részéről pedig Ocsvai Ferenc.

A választás folyama alatt 26 kán román részről mindent megpróbáltak, hogy Boheczel Sándor szótöbbséget nyerjen, sőt még egy kérvény is nyújtott által derzsei g. e. esperes Pop Vasilja által, melyet hosszú-macskási g. e. lelkész Jeményi Pap Joan sajátkezőleg írt, s melyet J. Gyula kerületi g. e. esperes, a gyulai g. e. lelkész, magánzó Boros János, községi jegyző Forra Simon, és még számosan írtak alá, mintegy 80 személy, ki sajátkezőleg, ki keresztvonás által. Ezen kérvényben a jelen választási rendszer és „a pesti országgyűlés törvénytelenése,” a pesti országgyűlésre csak ő Felsőge parancsának engedve hajlandók követet választani, és kéri a Szebenben számokra megalapított választási törvény érvényesítését, stb. stb. melyet a derzsei esperes P. R. szóval is előadott a bizottmány, mire válaszul azt nyerte, hogy ilyeszerű, s bármely kérvényt is tárgyalni nem a bizottmány teendője, hanem illő helyre fel fog terjesztetni.

Ezen petitio feletti szóvita egy negyedórát időt elrabolván, tovább folytatott a szavazatszedés, a legnagyobb nyilvánosságban.

Febr. 27-kén a Nagy-Iklódi és Egregyi járárok választói jelentek legnagyobb rendben.

Delután 4 órakor befejezték a választás, a szavazatok számbavették és kibírdették. E szerint: Megjelent 1134 választó. Kapott Ocsvai Ferenc 664, Boheczel Sándor 428, Boheczel Mikály 14, Hatfaludi Zsigmond 1, Sándor Mihály 1, Boheczel Ferenc 3, Borbély Sándor 1, Jóska Ferenc 1 szavazatot, a többi semmibe ment, tehát Ocsvai Ferenc általános szótöbbséggel követnek kiáltott.

Nem tehetem, hogy nyilvános köszönetet ne mondjak a választók nevében a tisztelt szavazatszedő bizottmány elnökének, tapintatos és igazságos magatartásáért, úgy szintén a bizottmány minden tagjainak, kik elnézve a saját nemzetük iránt tanúsított jó indulatot és jó szándékot, magokat a helyzet fontosságába dicsekedve belé találtak, annyira, hogy követválasztásunk példaadással szolgálhat minden megyei követválasztásoknak.

Nem kevésbé méltánylatos és nyilvános köszönetet érdemel Pánczélesek községének tisztelt értelmisége, és vendégszerető polgárai, kik közül ki nem emeltem nem lehet helybeli birtokos Borbély Ferenc, Gajzágó Kristóf, Saim Lukács, Vojt Márton, Farkas János és Kovács Bogdán urakat, kik a választókat vendégszeretőkbe részesítették, és kiknek hajlokaiban úgy most, mint a múlt választás alkalmával nemeskeblű honfitársainkra ösmerékn, köszönet a haza és nemzetek nevében szíves fogadtatásukért. Éljen a haza, éljen a király! és követünk Ocsvai Ferenc!!

Egy választó.

— Marosszékről, 1866. márt. 16. Közleményem ott szakadt meg, midőn leírtam: hogy a központi bizottmány febr. 19-én gyűl össze, s egyéb teendői között kiűzi a követválasztás napjait is. Tehát fölveszem az elejtett fonalat.

A választás mindkét kerületben f. hó 5-kén vette kezdetét, s ugyancsak f. hó 10-ig mindkét választási helyen be vala fejezve.

Az alsó kerületből szavazott összesen 1997 választó, ebből 1987 szavazatot nyert id. gr. Teleki Domokos, a fennmaradt 10 szavazat pedig megoszlott.

A felső kerületben szavazott 3610, ebből 2157 szavazatot nyert Tolnai Gábor, 1451 szavazatot pedig id. gr. Teleki Domokos, két szavazat megoszlott.

És így az alsó kerület részéről általános szavazattöbbséggel: id. gr. Teleki Domokos, a felső kerület részéről pedig Tolnai Gábor lettek nemes Marosszék követveiv megválasztva.

A pártok állása a lefolyt választáson következő volt:

Az úgy nevezett Tolnai-Dózsa párt egyetértően Antal Imrével arra nézve, hogy a szavazatok lehető megoszlását elkerülve, az alsó kerület úgy szólva, egyhangulag, egy akarattal válaszsza meg id. gr. Teleki Domokost, Erdély tudományos fiát, ... kit a házara özlönlött annyi ádáz vihar el nem hajlítható soha!... E nagy férfiúval szemben Antal Imre, székként egyik kirohált bajnoka, volt 1848-

diki képviselője, minden habozás nélkül, határozottan visszalépett, innen magyarázható, ki oka a szavazatok oly egyhangúságának, ide számítva mindenestre ama döntő körülményt, hogy a Nagy Samu-gróf Rhedai párt ernyedetlen munkásságot fejtett ki a nemes gróf nagy nevének kivételében.

De míg itt az alsó választó-kerület főhelyén M. Várhelyi Tolnai Gábor maga utasította embe-reit a leírtak szerinti szavazásra, addig ellene az id. gr. Teleki Domokos neve alatt egyre folyt a harc a felső választó-kerület helyén Ny.-Szeredában; és ennek oka igen egyszerű, miután általános tudva volt és nyilvánult: hogy a Nagy Samu-gr. Rhedai párt mind a két választó-kerületben id. gr. Teleki Domokost akarja kivinni.

Hogy azon tisztelt párt miért akarta ezt?... annak két oka lehet:

Vagy betűl szerint kívánta értelmezni a nemes gróf azon nyilatkozatát, melyet az őt követségre meghívónak adott, hogy t. i. ő a követséget csak úgy fogadhatja el, „ha az, egész Marosszéknek óhajtsa!...”

Vagy pedig, mind a két választó-kerületben egyhangú szavazást eszközölve ki, egyik helyet — a hosszas küzdelemben kifáradni képzett Tolnai Gáborral szemben — magának biztosítsa.

Más körülmények között ily észleves alkalmazás elismerésre számíthat vala, de most, midőn a trón és nemzet s ezeknek oly halmozott sürgős tárgyai, melyek közös hazánk távol jövőjébe is a legélesebben behatnak, egyiránt követelik, hogy követeink a közös hongtyúlásra mielőbb megjelenjenek; ide sem számítva ama roppant tulterheltséget, melyet egy új választás a munkás nép nyakára róna; hihető, hogy a leírt alkalmazás csak káros következtetést vonhatott volna maga után, s ezt ne Marosszék alsó választó-kerületének érdemes követe sem akarta így; de akarta azt, hogy személyében a pártok egygyé olvadván, ez által vége legyen a surlódásnak, s ha ezt akarta... akkor melegebben meg nem köszönbeti ragaszkodásunkat, mintha a követségtől semmi szin alatt vissza nem lépik!...

Hogy a leírt terv mennyire egyezett meg — továbbá — a közakarattal, annak igazolására szabad legyen egy pár — a felső kerületben — fölmerült körülményt ide jegyezni: a szavazó nép nagy része oly féltékeny volt szavazatára, hogy czéduláját a bizottmány elnökének is nagy várta és csak társai biztatására adta át, és ekkor is végig nézte, ha votuma a ládába téteik-e? S nem egy volt közülök, ki azon naiv kérdéssel állott elő: „hogy votumát valjón igazán a Tolnai ládába b tette-e?...” Látnunk továbbá egy érdemes ev. ref. papot, ki midőn meggyőződött arról, hogy az alsó kerületben id. gr. Teleki Domokos osztatlan szavazatot nyer, nyíltan bevallá, hogy e szerint ő Tolnaira szavaz, s votumát aként be is adta.

A leírtakból önként következik, hogy miután az alsó kerületben szine sem mutatkozott a pártoknak, a valódi küzdelem szintere a felső választó-kerület főhelyén, Ny.-Szeredában volt. Ide özlönlötek be csapatok, lobogók, sástollas kortesektől vezettetve, kiknek bevonulását a történekhöz hiven csak azért nem akarom leírni, nehogy valakinek eszébe jusson azt mondani, hogy: „arma virumque cano!”

Elég legyen a választásról annyit írnom, hogy az kellő renddel és csendesen folyt le, s a végén az egész műre következtet egy „protest.”

12-én d. u. 5 órakor a felső kerület szavazatszedő bizottmányának egy 3-mas tagu küldöttsége vitte be a szükséges okmányokat M.-Várhelyre, a felső kerület kiáltott követének, Tolnai Gábornak; hasonlótt ez a rut idő dacára egy diadalmas bevonuláshoz; elől egy csapat székelő lovas üggett lengő trikolor lobogóval, ezek után a bizottmány tagjai, és az urak kísérete csinos fogatokon.

A követet szállásán, a tolongó sokaság előtt a bizottmány elnöke gr. Rindmaul Albert üdvözölte, mire a követ meleg szavakban köszönte meg a megtisztelő bizalmat, szavakban is biztosítván barátait: önzéstelen hazaszeretetről, ernyedetlen buzgalmaról és őszinte ragaszkodásáról. Ezek után a bizottmány h. jegyzője néhány szó kíséretében átadta a követnek igazolásán szolgáló okmányokat.

Estéli 7 órakor barátai egy nagy fáklyásmennettel tisztelték meg a követet, kit is ez alkalommal Bereczki Sándor egy elragadó költőiséggel összeállított, s megható szónoklattal előadott szép beszéddel lepett meg, melyre férfias, szilárd jellemű követünk, Tolnai Gábor, egy sok történelmi és jogi ismerettel összeállított szónoklattal felelt. Sajnálom, hogy mindkét szónoklatot a tér rövidsége miatt nem közölhetem.

Ezek után ősi szokás szerint következtet a nagy áldomás, a hol ugyanis alkalom nyílt a szív melegebb ömlengéseinek.

E búcsuestélyre minden páriszinezet nélkül az értelmiség legnagyobb része hiva volt, alkalom nyújtván a pártok annyira óhajtott közeledésére, és e szép terv meghiusult az által, hogy az estélyre a gr. Rhedai Nagy Samu párt egyetlen egy embere sem jelent meg, nyíltan kimutatván ezáltal, hogy kibékülni nem akar, s minden e célra irányzott törekvést határozottan visszautasít.

Másnap 13-án reggel 10 órakor indult utnak követünk, egy urakkal telt hosszú sor fogat kíséretében, s a város határához érve, a megható búcsúketeket csak ki az átczokra

Menjen ő, Isten vezérelje oda, hova bizalmunk küldi őt, s a némaságban is, hova nem bálhat el szavunk, kiáltsa be a vizhangzó bérceket: őszinte éljünk!!! Cseretelvi.

— Sz.-Udvarbely, márt. 14. 1866. Nemes Udvarbely város kebelében a képviselő-választás folyó hó 9-ikén vette kezdetét, és 10 kén fejeztetett be; szavazott, mint értesülhettem összesen 408 egyén; az általános többséget Boér János, derék polgártársunk, nyerte meg, miután a fennebbi szavazatból 224 esett rá; Bacsoni Ádám helybeli ev. ref. pap is kapott 155 szavazatot.

Mondják, hogy a választás második napján mintegy 75 egyén jelentkezett és adott be folyamodást a központi bizottmányhoz, hogy ők is szavazathozassanak; a központi bizottmány azonban, miután az összeírás törvényesen vitetett keresztül, s a választók névsora is három napig közhelyen nem csak ki volt függesztve; hanem ezenkívül dobzó mellett kétszer is figyelmeztetve volt mindenki a föl-szóamlás idejére, a folyamodásnak nem adott helyet; s ezt az utasításból kifolyólag nagyon helyesen tette; s mégis ob csudák csudája! ezen folyamodást a kir. főkörmányszékhez fölterjesztette!!

Beszélik, és pedig hiteles emberek, hogy tiszteletes Bacsoni ur mellett még Szász Károly, kitűnő hazánkfiát nevé is igénybe vették, s igyekeztek elhitetni némely buzgó, de igenis ismeretes emberek a választókkal, hogy Bacsoni ur megválasztását Szász Károly ur különösen óhajtsa, sőt megválasztása esetére megígérte azt is, miszerint részére Magyarhon Királyhagón tuli részében tekintélyes ekkleziást is szerez! Tehát az anya-város képviselő-választásának mintegy ekkleziái szint is szerettek volna némely tulbuzgók kölcsönözni! O tempora, o mores!!

Kik még Bacsoni urat nem ismernék, fölkérem sziveskedjenek az anya-város ideiglenes tanácsának és képviselőiségének az 1862-ik évi, s jelenen a november 1. és 14-iki jegyzőkönyveit megtekinteni, s el fognak bámulni, hogy a tekint. ideiglenes tanács ezen ur ellen bűn-vádi keresetet nem indított, pedig előtte tisztán tudva volt, hogy ezen tisztelt egyéniség hamis bizonyítványt használt bizonyos pénzösszeg kivehetésére; fölkérem továbbá sziveskedjenek a helybeli kaszinó-egylet történelmével megismerkedni, nevezetesen pedig a pénztárrával, s meg fognak győződni, hogy a tiszteletes ur olyan dolgokban is, t. illik pénzfőlvételekbe is szeretett beleegyezni, melyek hatáskörön teljesen kívül állottak; de végre fölkérem méltóztassanak a leány-nevelde és az ekkleziia ügyeivel is megismerkedni, s biztos tudomást nyernének azon egyetlenségről, melyet ő tiszteletességének általunk igen is ismeretes eljárása keltett fel, és napról-napra fokozott. Még a belobungs-decretek is nagyon ajánlják képviselőiségre a tiszt. urat, azon belobungs-decretek tudniillik, melyeket az abszol utalom alatt nyert volt! Bizony, bizony a képviselőház egy jó köpeny-forgatót vesztett el ő tiszteletességében!!

— Brassó, 1866. márt. 15-én, Az itteni lefolyt követválasztások alkalmával annyi sok érdekes jelenség adta elő magát, hogy egy meddősebben szenvedő hirlapi levelező vagy megszüklült újdondás böven halászhatott volna a zavarosban.

De erre nem lett volna szükségünk, mert volt ám itt is elég bivatlan halász!

Némely buzgó atyafi a tiszta irányu közhangulat felszínét minden áron fel szeretete volna zavarni, hogy se Péter, se Pál ne lehessen követ, mivel nem úgy éreznek mint ők, hanem csak az, kit bürokratikus lélekkel tűztek vala ki kedves jeltőltekül.

Bizony bizony ideje volna már, hogy a józan okosság szava mindenkinek megvilágítsa elméjét, s csak egy né: „per sundám bundám,” a közjó érdekében ne akadályozzák a liberalismus, eme isteni szent szózat gyarapodását, és ne foglaljanak oly álláspontot el, kivált ott, hol hasztalan, melynek szoros körvonalozása nem eredményezné a legszeretelműbb személy-rajzot az illetőkre nézt.

A követválasztások megkezdése előtt tényleg nem volt okunk többféle pártot képzelni, mint a liberalis és a Schmerling szellemétől áthatott oláh-párt. S ha volt is még egy gyenge lábu párt t. i. azon pártoska, mely Kolozsvárra küldött követeket a maga idejében bizalmatlansági szavazattal illeté, s Rannicheznek feltétlen hívei még most is, ezen pártoskától mondom, mitsem tartánk, mert ez oly csekély s tehetetlen, hogy magában a ch o máner színezett communityban is bármikor vereséget szenved, ha az orator minden fontos gyűlés alkalmával a jobb érzelmi centum-vireseket sem mellőzné tanácskozáso, vagy határozat hozatalnál. Az oláh-párt pedig, mint előre látható vala, nem ólt hajlandó másra szavazni, mint saját nemzetbeli jelöltjeire; Alduleanu és Gaetanu levén az ők jelöltjük, kik azonban a választással megbuktak.

De fájdalom! a magán-érdek, bosszuvágy és személyeskedés a liberalisták közt mégis megtermé a meghasonlás átkos gyümölcsét, és leve aztán ezen nagy liberalis pártból két külömböző párt: való-ságos liberalis, és tökéletlen liberalis párt. Mert ugyanis az úgynevezett Brennenbergisták a próbaválasztásnál kisebbségben maradván, adott szavuk ellenére a helyett, hogy a majoritást nyert, való-ság

gos szabadelvű Trauschenfels-párthoz csatlakoztak volna egy szívvel lélekkel, a gyenge bizalmatlansági pártoskával fogtak kezét, s Maager Károly részére összetett erővel kezdtek verbálalni, még pedig nem éppen megvetendő eredménnyel.

De minő következtetésre vala ez!

Az igaz unio-barát Bümches Frigyesre mindnyáján tudának szavazni, és a szintén szabad érzelmi Trauschenfels Emil ellen pedig konok ágítatiót vívénnek véghez.

No de hála az égnek fáradságos munkájuk mindezeknek dacára dugába dült, s elpártolásunk semmi egyéb bajt nem vont maga után, mint az összes szavazatok megoszlását, minek következtében a múlt hó végén lefolyt követválasztás eredménye az lön: hogy sem egyik, sem másik nem nyerheté el a szükséges számú szavazati többséget, kivéven Bümches Frigyes, ki 1411 nagy számú votummal leve városunk egyik érdemes követe. A választások ilyen eredménye után, kénytelen vala a választó-bizottmány még egy szilkebb választást tűzni ki e hó 6-7. és 8-ik napjaira, a második követ megválasztása végett. Bevégézvén nevezett bizottmány ebbeli munkáját, örömmel vevők azon eredményt, hogy a mi második követünk nem más, mint a derék Trauschenfels Emil. Megemlítendő még itt, hogy az oláhok ezen választásnál nem vettek részt.

Hiábavalóság vala tehát az ellenpártnak minden ágítálása s korteskedése. A szabadelvűség ezuttal is kivívta győzedelmét a rosszul gondolkodók felett, s ki is fogja vívni akármikor városunkban. Világosság kell a népek, hogy tisztán láthasson, s ha tisztán láthat, akkor ne féltük őt soha! S ha igaz az, min nincs okunk kételkedni, hogy a testvér szász nemzet sok oly derék fiakkal bír, kiknek igazán szívesen fekszik e hazát ősi alkotmányunk alapján tenni boldoggá, úgy bátran elmondhatjuk követeinkről is azt, hogy ők soha sem lenének képesek oly „tedd el, vedd el” köpenyforgatókhoz szegődni, kik egy kis zsíros konzért a szerencsétlen vervirt politikai előtt tétért hajtának hazájuk károhozatára. Igen, a mi követeink nem ily emberek; ők a jogfolytonosság hívi, lelkes és szilárd bajnokai, mert tudják jól, elismerik és vallják is, hogy csak ezen a jogalapon lehet boldogga, nagygyá, s dicsővé tenni Szt. István király birodalmát, s benne a szász nemzetet!

A mi továbbá a választások folyamát illeti, ez a legnagyobb rend és csendben folyt le. Röviden csak annyit, hogy a fokosok, csákányok, fűtykösök nálunk teljességgel nem szerepeltek. De volt azért „dinom-dánom, hegyen völgyön lakadalom” bőviben.

Teórik Károly. *)

Különfélék.

© A múlt számunk mellett adott felirati javaslat hatásának jellemzése végett közöljük egyelőre a következő lap-véleményeket: A „Pol. Heltilap”-ban kifejezett azon nézetre, hogy ha Austriában az egyes pártok az alkotmány-kérdés megoldásának formájára nem értenek is egyet, de abban mindnyáján megegyeznek, hogy e kérdések csak alkotmányos módon oldathatnak meg, mely a birodalom mindkét felének jogait tiszteletben tartja, a „Wiener Abpt” azt jegyzi meg, hogy a császári kormány szintén e téren áll.

A „Wanderer” a magyar képviselőház második felirati javaslatát úgy tekinti, mint hivatkozást a nem pontosan értesült királytól a jobban értesítendő királyhoz.

Az „uj Fremdemblatt” ezeket írja: „Csodálkozva, meghatva állunk azon magyar nemzet előtt, mely az ostromállapot alatt szintugy, mint egy ünnepelel uralkodó legkegyesebb szavainak befolyása alatt rendithetetlenül megmarad jogai mellett. Ne haragudjunk rájuk, ha hazájok constitúciójában aguk mellett oly állhatatosak. A jog szentsége Austriában még oly kevéssé van elismerve, köreinkben még oly gyöngye gyökeret vert, hogy jobban illik hozzánk Magyarország példáján épünlünk, mint boszankodnunk a fölött, hogy az opportunítási politika talán kiemeltetik sodrából. stb.

A „Morgenpost” úgy találja, hogy a királyi leirat s az új felirati javaslat közt fenforgó nagy differenciák kiegyenlítésére még fel lehetne találni valami kisegítő eszközt; de egyuttal kijelenti, hogy ha a kormány részéről nem történik semmi előző-keny lépés, úgy a mostani magyar országgyűlés megmarad eddigi álláspontján, s nem változtatja meg magatartását.

A „Fremdenblatt” így nyilatkozik az új feliratról: „Ezen okmány hangja és magatartása méltókép csatlakozik az első felirathoz, sőt szelidebb és szívélyesebb, mint várni lehetett azon benyomás után, melyet a kir. leirat a pesti pol. körökben tett. Látni ebből a magyar pártvezérek őszinte törekvését, hogy az alkudozás menete békülékeny és közvetítő discussio korlátai közt tartassék. Magyarországnak és Austria népeinek elég soká minden megtagadtatt, most legalább hosszasa vonakodás nélkül azt kellene megadni, mit a birodalmi érdekek veszélyeztetése nélkül megadni lehet. Annyit államférfiaink tudhatnának már, hogy a kiegyezkedés föltétele egy felelős magyar minis-terium kinevezetése. Ezt kikerülni nem le-

*) Ajánlatát szívesen fogadjuk, s számítnuk közremunkolására. Scola - BCU Cluj - Szek.

het. Ezen magyar parlamentarizmus miniszterium hatáskörét előbb szorosan körül kell írni. De legalább a miniszterium azon részét, melyet Magyarország önálló kormányzatába, a régi dicasterialis formák helyébe már ma lehet állítani, miért ne lehetne már ma kinevezni, föltéve, hogy a kiegyezkedés menetét általa gyorsítjuk? Komolyan aggódunk, hogy az alkudozás mostani menete mellett lassankint idegenkedés fog a korona és országgyűlés közt beállani. Aggódunk, hogy a mostani bécsi eljárás a magyarokat ismét tartózkodóbbakká fogja tenni. stb.

* Bárá József Lajos, megyénk érdemes főispánját, ő Felsége közlekedő valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal díjmentesen felruházni méltóztatott.

© A mezővárosi inszések fűszegellésére m. frátai birtokos m. Velics Károly ur 5 forintot küldött be az érkezőtől kezdve. Köszönet a szentvédők nevében.

— Hiteles forrásból irhatjuk, hogy az országos földterhelmentesítési alapigazgatóság legközelebb azt határozta, hogy mindenekelőtt a mezővárosi, s ezek között azon falvakbéli birtokosoknak adjatik ki a hátralevő nrévi- és dézma-kárpótlást, a melyekben az inség dűl, s arra e szerint legsürgősebb szükségük van. Figyelmeztetjük ennél fogva az illető mezővárosi birtokosokat, a kik ebbeli bejelentéseiket még be nem adták, hogy azok beadásával siessejenek.

* A „Korunk”-nak írják Alsó-Fehérmegyéből, a Vingárdi választó-kertületben történt képviselő választásnál egy román szónok, jelöltjük a hírhedt Axente mellett dicserő beszédet tartván, azt kívánta, hogy valahányszor Axente neve beszédében előfordul, kalapját mindannyiszor mindenki levegye fejéről, s mivel egy szász kántor elég vakmerő volt e Gessneri parancsnak ellenszegülni, vagy talán nem is értette, bántalmakkal illetett. Ugyanitt a nem Axentére szavazókat annyira insultálták, hogy zsandárokkal kellett kikísérteni őket a faluból.

* Tegnapelőtt östve, hír szerint, Szucságon nagy égés történt, mely alkalommal több gazdasági épület is elhamvadt.

* A Bogdán Lajos özege részére a már említett 11 forintot kívül Rucsa János ügyvéd urtól 1 frtot kaptunk, s így 12 frtot adtunk át az özvegynek, ki általunk hálás köszönetét küldi nagylelkű pártfogóinak.

* Az osztrák nemz. bank június hónapban új öt forintos bankjegyeket kezd kiadni, s a jelenlegi öt forintosokat beváltja a forgalomból. Az új bankjegyeknek ugyanazon nagyság- s alakjuk lesz, de a szélükön levő rajzok s arabeszkok újak, az aluymat zöld. Az 5. szám, mely eddig veres alapon halvány-piros szín nyomatú volt az új bankokban sötét kék arabeszkokba van nyomva, a sorozat szintén kék, a többi szöveg fekete.

* A „Deb.” pesti levelezője írja, hogy ottani irodalmi körökben egy petitiót készítenek, melynek célja az 1848-diki sajtótörvények visszaállítása mellett felszólalni. (E törekvésekről eddig még semmit sem tudunk.) Ugyancsak a „D.” levelezője írja, hogy Pesten tudni akarják, miszerint a hírlap-bélyeg legközelebb el fog törölteni. A „P. Napló” czikke csak azért iratott és jelent meg, mivel a kormány szándékáról már értesülve voltak.

* Egy nagy vasutépítő társaságot akar gróf Chotek, Strache és Haber több francia pénzemberekkel együtt alakítani, s az erdélyi és Ferenz József vaspálya fölépítését átvenni.

— A ragadozó állatok statistikájához. Erdélyben az 1865 közgazgatási évben 180

medve és medvebocok, 257 vén farkas és 138 farkaskülvök, összesen 575 ragadozó állat ejtetett el, s ezekért a járuléki alaphól jutalomképp összesen 2716 frt 87 1/2 kr o. é., részint már kifizetődött, részint előjegyzés folytán még kifizetendő.

* A pesti lapok, s köztük a „Hon” írja, hogy a „Konstantin nagyherceg” nevet viselő ezred, mely hosszabb idő óta Pesten állomásozott, vett távirati parancs folytán a porosz határszélek felé indult. Indulási parancsot vettek meg a Budapesti állomásozó ezredek közül a „Deutschmeister” ezred két zászlóalja, a „Prinz von Preussen” ezred. Hirszerint 16 Magyarországon állomásozó ezred vett indulási parancsot.

Ugyancsak Temesvárról is jelentik, hogy az ott levő két uhláus ezred parancsot kapott pár nap alatt utkezés lenni, s Komáromba, Bécsbe, onnan észak felé menend útja. E hirt is a porosz viszályllyal hozzák összeköttetésbe.

Nyilatkozat.

Alóírt a legtiteseletteljesebb őszinteséggel közszómon nemes Torda városa választott közönségének azon bizalmát, melylyel engem a pesti hongyűlésre megválasztott tordamegyei követek mellé irtoknak megválasztani sziveskedett. Miután azonban elvárhatatlan akadályok jöttek közbe, sajnálom, de e szerencsébeni részletet nem élvezhetem, s így az igen tisztelt választott közönség által előlegesen kezemhez szolgáltatott 110 frtot tegnap további rendelkezési végett visszaküldöttem, s köszönetemet újból nyilvánítom.

Kolozsvárt, mart. 19 én 1866.

Nagy Zsigmond,
III. évi joghallgató

Politikai hírek.

Angolország. London. Az alsóház ülésében interpellatiót intézett Griffith a miniszteriumhoz a Dunafejedelemségek dolgában — Az 1858-ban tett nyilatkozatokban bizva elvárja szőlő, miszerint a kormány a román népnek megtudandja az örendelkezési jogát tartani. Azt is kívánja, hogy a kormány fontolóra vegye a szomszédos Szerbia állapotát. Belgrád bombázata még nincs elfeledve. Ha Szerbia ugyanazon állapotban volna, mint Moldva-Olahország, a hol a török várak lerontattak, az izgatás elemei egygyel kevesebbek volnának ott. A mostani rendezet legkisebb értékkel sem bír a Portára nézve, hanem mintegy félmillió fontnyi költséget okoz éventé. Ezek előre bocsátásával azt a kérdést intézte a kormányhoz: vajlon meg fog-e engedtetni a román Dunafejedelemségeknek, hogy állami intézményeiket maguk válaszzák, a védhalmak vagy a Porta beavatkozása nélkül; s vajlon felszólítja a szerb kormány a Portát az iránt, hogy távolítsa el a török csapatokat a Szerbiában levő várakból, és milyen eredménnyel? — Gladstone ezen interpellatióra ezt felelte: „A románia tartományok mostani helyzetét illetőleg könnyen át fogja látni a t. tag, miszerint a körülmények nem olyanok, hogy Angolország határozottan nyilatkozhasson.”

Franciaország. Páris, mart. 10. A törvényhozó test tárgyalásai nagyobb figyelmet ébresztenek és jelentékenyebb hatást gyakorolnak, mint előbbi évekbeliek. Habár csak csekélyebb fontosságú dolgokban szegült is eddig a kamara a kormány ellen, mégis megnyugvással veszi azt a nagy közönség, hogy a kamara nem minden tekintetben engedelmes eszköznek mutatja magát, s néha-néha hátsorságot vesz magának saját véleményével is bírhatni. Annnyira elszoktak már Franciaországban minden ellenmondástól, hogy az ellenzéknek csak árnyéka is reményeket ébreszt mindenben. A kormányra nézve pedig felettébb kellemetlen ezen

kicsiny vereségek, mivel azt bizonyítják, hogy lejártá magát a császári egység a kamarában, s a császári birodalom nem számíthat többé — mint eddig — minden körülmény között a kamara támogatására. A nagy közönség feszült figyelemmel kíséri a kamarák tárgyalásait s a külvárosokban, de kivált a Quartier-latinban minden szót latra vetnek, mi a törv.-hozótest üléseiben mondatott. Azonban megjegyzendő, hogy az ellenzéki pártok nem minden beszéde találkozik ott tetszéssel.

Páris, mart. 12. Híre jár, hogy a Dunafejedelemségek ügyével foglalkozó conferentia legközelebbi ülésében egy orosz-porosz javaslat fog előterjesztetni, mely oda megy ki, hogy Moldva-Olahországban a hatalmak képviselőinek ellenőrködése mellett ideiglenes kaima-kamia állitassék az ügyek élére. Ily ideiglenes kaimakamul Oroszország Stirbey herceget ajánlja. Hidalgo urat e hó 25 ére várják ide Mexikoból s azt hiszik, hogy az a francia csapatok elvonulására vonatkozó szerződést fogja magával hozni.

Olaszország. Róma, mart. 12. Nagy titkolózással suttogják, hogy a szent atya iróasztaláról az osztrák császár s a belga vagy porosz király sajátkezü levelei eloroztattak volna. Az Antibesben Franciaország pártolása alatt alakuló római legio már közel jár az 1206 főnyi előlegesen megállapított számhoz, s april hó folytán el is fog Rómába érkezni. Ezen legio újonczai öt évi szolgálatra kötelezik magukat, s a parancsnokuk valószínűleg d'Argy leendő. A már igen jelentékeny számmal érkezett egyéb önkéntesek folyvást egyenruhátznak, s hadgyakorlatokkal foglalkoznak. — A flandriai gróf ide érkezett mart. 6-kán, s azonnal külön kihallgatáson volt a pápánál, mely után Antonelli bibornoknál tett látogatást. — Zappi tbk egy napi parancsából világosan kiderül, miszerint több olasz csak azért áll be a pápa katonájának, hogy a foglalóval elszökbessék; minek következtében az újonczok ezentul négy részletben fogják ki kapni foglalóikat.

A „Journal des Debats” egyik római levelezője nem a legörvendetesebb rajzát adja a jelenleg Rómába tóduló pápai önkénteseknek. Többnyire csupasz képi fiúk, avagy nem jó kifejezésű elemek férfiak — mond levelező. A papok, kik vezetőkként járkálnak velök, gyakran beviszik a templomokba, hogy legalább némi vallásos érzelmeket ébresztszenek bennök. Van ezer meg ezer dologkeletű Franciaországban, Belgiumban, Hollandiában, Schweiczbán, kik égnek a vágytól, hogy a pápa költségén Rómába utazhassanak, s ott még foglaló pénzt is kapjanak. Ilyen legények természetesen siettek magukat pápai önkényesekül beírni. Ezen egyének arczvonásaiból, beszédökből s egész lényökből az olvasható ki, hogy a társadalom legalsóbb osztályaiból valók. A pápai zuavok nagyon meg vannak alázza az ezen emberekkel érintkezés által, minthogy éppen ezen csapat a franco-belga nemességből volt nagy részben összeálltva. Ugy hallani, hogy Antonelli megrettent ezen invasio látára, s gyorsan parancsot adott ki annak megszüntetésére.

Németország. Berlin, mart. 10. Az itteni orosz követ Oubriel, tegnap Pétervárról külön futár útján kimerítő utasításokat kapott a Dunafejedelemségre vonatkozólag. Egy másik futár, Novosiltssoff, Bécsbe fontos sürgönyöket visz. Budberg báró valószínűleg Pétervártól marad busvíg. Vilmos király e hó 20 kán Pétervárra utazik, hogy jelen legyen az orosz czári párezüst-menyegzőjén.

Moldva-Olahország. Bukarest, mart. 10. A török figyelő hadtest erősítésére a török-lengyel kozák ezredek utban vannak a Duna felé

Az orosz kormány a fejedelmi helytartóságnak előterjesztéseket tett a miatt, hogy itt a nemzetőrség soraiha a jelentkezett lengyelek is fölvettettek.

Lengyelország. Az „A. Ztg.”-nak írják: Nagy katonai mozgás van jelenleg a lengyel királyságban, minden csapat dél felé vonul. Csak imént érkeztek új csapatok Varsóba s más helyekre, ott maradáno helyőrségekkül, s három nap előtt parancsot kaptak, hogy készen legyenek az indulásra. A feleséges tiszteknek értéskre adatott, hogy családjaikat ne hozassák maguk után. A bizonytalan időre szabadságoltak parancsot kaptak, hogy mart. 13/25 ig álljanak be zászlóik alá, s ha már akkor nem lennének azokat állomásaikon, menjenek utánok. Hogy Oroszország az osztrák határnál rendkívüli katonai erőit igyekszik összevonni, abból is következtethető, miszerint Moszkvából már több ezred érkezett Sz.-Péterváron át vasuton Lengyelországba, s a nevezett határszélhez szállitattak. A keleti tengerparti tartományokból is vannak már szállitandó csapatok jelentve a Rigadienaborgi vasutigatgatóságnál.

Krakó, mart. 10. Stupe és Kolokoin közt orosz, a wrosczeni kerületben (Pozenben) pedig porosz tábor állitattik, a lengyel királyságban beállható eshetőségek szemmel tartására. Ledochowski érsek Rómából tiltakozik a porosz kormány azon követelése ellen, hogy ő érseki székhelyül Pozen helyett Gnesent válaszsza. E miatt késik az inthronisatio.

Ujabb. Azon hír, hogy ő Felsége a mult hétfőn ismét visszatérendő lett volna a budai királyi lakba, nem valósult. A „Pest. Corr.” szerint e hír elterjedésére az adott okot, hogy Majláth udv. kancellár ő exca számára három szobát rendeztek a budai várakban.

B. Kemény Ferencz ő exca folyó hó 16-án este az alsó vonattal Pestre érkezett, s felsőbb helyről vett meghívás folytán másnap Bécsbe volt utazandó.

Páris, mart. 16. Egy magas rangbeli olasz tiszt utazik itt keresztül Berlinbe, a porosz kormány meghívása folytán oly célból, hogy porosz katonai egyénekekkel értekezze, háboru esetére vonatkozólag.

Hamburg, mart. 16. A „Börsenhalle” bécsi levelezője jelenti: csalhatatlan értesülések szerint a két német nagyhatalom közötti viszonylatok e pillanatban a feszültség legfőbb fokára hágta. Discretiora való tekintetnekül fogva nem lehet azok részletes taglalásába bocsátkozni; annyit azonban mondhatni, hogy Austria már katonai intézkedéseket tett; az ellenkező békehiresh nem igazolható.

Nyilt posta.

— Tisztelt levelezőinkhez. Mután lapunk szükterét a mostani nagyfontosságú fejleményekről szóló mellőzhetlen közleményeknek kell feuttartanunk, rövid, szabatos közléseket kérünk az erdélyi dolgokról. Ugy hisszük, nem vehetisemki rossz néven, ha nagyobb jelentőségű kérdések felett a localis érdekek bővebb fejtegetésének ez alkalommal előnyt nem adunk.

— A. B. urnak N.-Enyeden. Két egész írott ív. A másik fél közleményét is a felesleges epithetonok kihagyásával adtuk. Annál kevésbé hisszük, hogy rossz néven vegye, ha lapunk szük teréhez képest csak kivonatilag közöljük, mi helyt nagyobb érdekű dolgok engedik. H. közzöni irányában nyilvánított méltánylatát, a mit már csak ával is megérdemelt, mert nem használt fel mindent.

— Multkori nyiltpostánk nem Csáky Soma, hanem Cséry Soma urnak szól. Sajtőhiba volt.

— Pestre. Ismet egy új akadály áll az ut előtt. De pár nap alatt el kell dőlnie.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

NEM HIVATALOS.

Ujonan érkezett szép- és olcsó női- és férfi-divatkelemek!

CZETZ ÉS KRAFT

női- és férfi-divat kereskedésükben Kolozsvárt, közeputeza 542 szám.

Ajálják a t. cz. közönség figyelmébe ujonan hozott tavaszi és nyári ruhakelemek, u. m. szőr, batiszt, sakone, és francia organ-tin, női-kaputok, beduinok, francia-chwalok, tavaszi és nyári napernyők, s minden egyéb női divatcikk; továbbá: férfi-öltönynek való gypájú-szövetek, melyeknek megkésztetését is elvállalják, legujabb divatu nyakkendők, gallérok, kékzélők sat. sat. nagy raktárát. Nagyválasztékban mindenemű bűtorszöveiteket.

Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítenek, s kíváncsra mintákkal is szolgálnak. (117)

FRANZ-BRANDTWEIN

mit Salz

nach Original-Vorschrift des Master William Lee als schnellstes und sicherstes Heilmittel gegen Verwundungen aller Art, Kopf-Obren- und Zahnschmerz, alte Schäden, offene Wunden, Krebschäden, Brand, entzündete Augen, Lähmungen, Verletzungen, vorzüglich gegen

Gefrör und Forstbeulen aller Art.

Preis 1 Flasche 1 fl., einer halben 50 kr., mit Post 20 kr. mehr.

K. k. ausschl. priv. Elet-ital (Lebenstrank.)

Vortreffliches Hausmittel gegen alle Art Krankheiten des Mogens und Unterleibes, und für jede Haushaltung vorzüglich am Lande als unentbehrlich zu empfehlen.

Preis einer Flasche 80 kr., einer kleinen 55 kr., mit Post 20 kr. mehr.

Fabrik und Zentral-Versendungs-Depot: Friedrich Werther v. Numvar in Pest. Haupt-Depot für Siebenbürgen bei Siegmund Heymann in Clausenburg Monstergasse 171 Nahe am Hauptplatze.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Harmath Józsefnél Tordán, Wittich Józsefnél Marosvásárhelytől, Dobray Nándornál S.-Udvahelytől, Barthos Domokosnál S.-Szentgyörgyön, Vokál Jánosnál Nagyenyeden, Sindel Károlynál Brassóban, Wagner Józsefnél Károlyfejtővártól kapható:

Sajtó alatt van s pár hét múlva megjelenik

Erdély földrajza

alsóbbrendű iskolák számára.

Szerkesztő Matusik Nep. János.

Magyarországnak és királyának törvényes joga.

Irta Somssich Pál. Ára 1 frt 50 kr.

BÁNK BÀN

nagy dalmú 3 felvonásban szerz s zongorára két kézre alkalmazta Erkel Ferencz. Ára 5 frt.

Ebből külön megszerezhetők:

Kivonat két kézre 1 frt 50 kr négy kézre 2 frt — kr.
Bevezetés — „ 50 kr — „ 50 kr.
Késérő bortal 2 kézre — „ 40 kr Magyar táncz két kézre — „ 50 kr.
Bevonulási induló. Ferencz József ő cs. k. apost. Főlsége 1865-diki évi dec. 12-én történt bevonulása alkalmára. Szerző Herdy F. Ára 60 kr.

Ugyancsak STEIN JÁNOS könyvkereskedésében előfizethetni a

„Magyar Bazar”

szépirodalmi és divatlapra, megjelenik havonként kétszer a német Bazar mintájára és képeivel, szabási-mintákkal, és minden hóban egy SZÍNES DIVATKEPEL.

Előfizetési ára: Postai küldéssel 1/3 év 2 frt.
„ „ „ 1/2 év 4 frt.

Nyomatott az év. ref. főtanoda kettivel (Bel-farkas utca 74 sz.)

Melléklet: Rendkívüli árleszállítás Demjén László könyv- és hangjegy- kereskedésében.

(108) (2-3)

Bérbe adandó szállás.

Muzeum-utczában 350 sz. alatt, az emeletben 4 szoba, konyha, kamara, istálló, pincze, Sz.-György naptól kezdve kiadó.

(116) (1-3)

Közép-Szolnok vármegyében, Sz.-Cséh és Sütelmed közelében, Szamos-Ujlak és Kelenztelek helységében, létező 263 hold és 364 □ öl férőjű, részint szántó, kaszálókából, igen nevezetes bortermő szőlő helyekből, erdőkből és részint legelőkből álló földbirtok örökáron szabad kézből eladó. A venni kívánók értekezhetnek és az alkut is elpróbalhatják Sz.-Ujlakon helyt: tekintetes Ráczy Mátyás urral, vagy a tulajdonossal Biró Lászlóval Gyerő-Vasárhelytől.

(98) 20/3 (3-8)

Gyomor és altesti fájdalmak ellen.

Egy szer ajálottatik, mely gyors enyhülést és azután gyógyulást okoz. Ertekezhetni a betegség pontos kijelölése mellett bérmentes levél által Bécsben dr. E. H. A. 107. Poste restante.

(109) (3-3)

M.-Péterden a Lendvai-féle birtok, a belső telek négy jugerum, kényelmes lak, több szobákkal ellátva, 120 hold szántó, 40 hold kaszáló, korosoma regále, két kövü malommal együtt jelen évi Sz.-György naptól kezdve, négy vagy hat évre haszonbérbe kiadó. Ertekezni lehet M.-Péterden vagy Tóroczkón tulajdonos Bosla Ferenczcel.